

MARIA STINIA

1964 2024

MIEDZY TRADYCJĄ A NOWOCZESNOŚCIĄ

JUBILEUSZ 60-LECIA
STOWARZYSZENIA ABSOLWENTÓW
UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

Między tradycją a nowoczesnością

Maria Stinia

Między tradycją a nowoczesnością

Jubileusz 60-lecia Stowarzyszenia Absolwentów
Uniwersytetu Jagiellońskiego (1964–2024)

Kraków 2024

Maria Stinia

Uniwersytet Jagielloński, Kraków

 <https://orcid.org/0000-0003-2921-3758>

✉ maria.stinia@uj.edu.pl

© Copyright by Maria Stinia and Księgarnia Akademicka, 2024

Recenzent

prof. dr hab. Krzysztof Stopka, UJ

Opracowanie redakcyjne

Agnieszka Sabak

Projekt okładki

AMA Studio Graficzne

ISBN 978-83-8368-101-6 (druk)

ISBN 978-83-8368-102-3 (PDF)

<https://doi.org/10.12797/9788383681023>

Na okładce:

Collegium Novum, fot. Swifteye (Archiwum Centrum Promocji i Komunikacji UJ)

Berła, fot. Anna Wojnar

Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ, fot. Anna Wojnar

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ, Wydział Matematyki

i Informatyki UJ, fot. Swifteye (Archiwum Centrum Promocji i Komunikacji UJ)

Publikacja ukazała się przy wsparciu finansowym Fundacji Studentów
i Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego „Bratniak”

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43

e-mail: publishing@akademicka.pl

<https://akademicka.pl>

Członkowie Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz zaproszeni goście wraz z JM Rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. hab. Jackiem Popielem po wykładzie Magnificencji „Uniwersytet przestrzenią wolności” wieńczącym cykl jubileuszowych wykładów organizowanych przez Stowarzyszenie w roku akademickim 2023/24 z okazji 60-lecia działalności SAUJ (16 maja 2024 roku).

W dolnym rzędzie w środku od lewej stoją:
rektor UJ w latach 2012–2020 prof. dr hab. med. Wojciech Nowak,
Honorowy Członek SAUJ, Prezes SAUJ prof. dr hab. Piotr Laidler
oraz JM Rektor prof. dr hab. Jacek Popiel.
Fot. Anna Wojnar

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
-------------	---

CZĘŚĆ I. POWSTANIE I POCZĄTKI DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA

ABSOLWENTÓW UJ	11
1. Początki stowarzyszeń absolwenckich w Europie Zachodniej i na ziemiach polskich (XIX–XX w.)	11
2. Pierwsze Stowarzyszenia absolwenckie na uczelniach krakowskich (do 1939 r.)	12
3. Polityka władz komunistycznych wobec stowarzyszeń	13
4. Sytuacja Uniwersytetu Jagiellońskiego po 1945 roku	16
5. Powstanie Stowarzyszenia Absolwentów UJ (1964)	20
a) Podstawy prawne i organizacja SAUJ	22
b) Początki istnienia – zasięg działania i kontrola ze strony władz	25
c) Formy działania Stowarzyszenia	29
d) Organizacja Oddziałów Terenowych	31
e) Rok 1968 i jego skutki dla Stowarzyszenia	34
f) Zjazd uczestników tajnego nauczania na UJ	36

CZĘŚĆ II. DZIAŁALNOŚĆ SAUJ W LATACH POLSKI LUDOWEJ

1. Działalność SAUJ w latach 1970–1981	39
a) Działalność klubowa	40
b) Akcje odczytowe	41
c) Wieczory filmowe	43
d) Wieczory teatralne	43
e) Wystawy i koncerty	46
f) Wycieczki	47
g) Wydawnictwa i konkursy	49
2. Stan wojenny i trudne lata 80.	52

CZĘŚĆ III. STOWARZYSZENIE W III RZECZYPOSPOLITEJ	57
1. Nowe otwarcie – lata 90.	57
2. Wiek XXI i nowe wyzwania	63
a) Działalność sekcji, wieczory „w Piwnicy”	64
b) Półwiecze – jubileusz 50-lecia	67
c) Związki Stowarzyszenia z Janem Pawłem II	68
d) Dzień powszedni Stowarzyszenia w ostatnich latach	70
3. Stowarzyszenie w kadencji 2019–2022 – pandemia koronawirusa i projekt „Alumni UJ”	72
4. Stowarzyszenie w kadencji 2022–2025	77
a) Rok jubileuszowy 2023–2024	81
 CZĘŚĆ IV. POCZET PREZESÓW STOWARZYSZENIA ABSOLWENTÓW UNIwersytetu Jagiellońskiego	85
 ZAKOŃCZENIE	99
 ANEKSY	103
1. Członkowie-założyciele Stowarzyszenia	103
2. Władze Stowarzyszenia (1964–2024)	104
3. Członkowie honorowi Stowarzyszenia	111
4. Statuty SAUJ 1964, 2001, 2007, 2022	112
 BIBLIOGRAFIA	151
 STRESZCZENIE	159
 SUMMARY	160
 INDEKS NAZWISK	161

WSTĘP

Stowarzyszenia absolwenckie stały się nieodzownym elementem współczesnych wyższych uczelni. Ich intensywny rozwój w Polsce rozpoczął się w latach 90. XX wieku. Do tego czasu tylko nieliczne ośrodki naukowe posiadały organizacje mogące się poszczycić dłuższą historią. Wśród nich jest Uniwersytet Jagielloński, którego wychowankowie z okazji jubileuszu 600-lecia powstania powołali w 1964 roku Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego (dalej: SAUJ). Obchodzi ono w 2024 roku sześćdziesiątą rocznicę powstania. Stowarzyszenie nie posiada swojej monografii, a jedynie przyczynkarskie publikacje okolicznościowe, powstałe na potrzeby kolejnych jubileuszów¹. Bilans sześćdziesięciu lat pozwala już spojrzeć z dłuższej perspektywy na jego dzieje. Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie i analiza funkcjonowania tej organizacji w różnych okresach historycznych, od lat 60. po czasy współczesne. Nacisk w pracy został położony przede wszystkim na różne formy podejmowanych działań. Pewną trudnością w gromadzeniu materiału źródłowego było zniszczenie części dokumentacji Stowarzyszenia, które miało miejsce

¹ A. Wyszynska, *Czterdziestolecie działalności Stowarzyszenia Absolwentów UJ. Rys historyczny* (maszynopis); eadem, *Czterdziestolecie działalności Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego*, [w:] *Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jubileusz czterdziestolecia działalności 19–20 czerwca 2004 roku*, Kraków 2004, s. 7–18; eadem, *Wczoraj i dziś Stowarzyszenia Absolwentów UJ*, „Alma Mater” 2000, nr 26, s. 29–31; H. Mytnik, *Jubileusz w oczach absolwentów*, „Alma Mater” 2000, nr 26, s. 28; W. Malinowska, *Sekcja Spotkań*, [w:] *Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego*, s. 32–33; R. Pagacz-Moczarska, *Jubileuszowy Zjazd Absolwentów UJ*, „Alma Mater”, nr specjalny 167, czerwiec–lipiec 2014, s. 114–117; J. Starzakowa, *Sekcja Przyjaciół z lat pracy na Uniwersytecie Jagiellońskim*, [w:] *Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego*, s. 31; D. Trylska-Siekańska, *Powstanie i działalność Sekcji Kresowiaków przy Stowarzyszeniu Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie*, [w:] *Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego*, s. 26–29; *Zjazd Jubileuszowy Stowarzyszenia Absolwentów UJ Kraków 5–6 listopada 1994 roku. Materiały zjazdowe*, (nakładem Stowarzyszenia), Kraków 1995; *Wychowankowie Uniwersytetu Jagiellońskiego – ofiary II wojny światowej (1939–1945). Biogramy*, t. 1, red. J. Pierusza, A. Wyszynska, Kraków 1995; J. Nikorowicz, *Kobiety Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 2014.

w wyniku problemów z przechowywaniem materiałów w czasie stanu wojennego, w latach 1981–1983. Jednak kwerenda przeprowadzona w Archiwum Narodowym w Krakowie ujawniła dokumenty z lat 1964–1984, wśród których zachowały się sprawozdania z działania Stowarzyszenia przekazywane corocznie władzom administracyjnym oraz protokoły pokontrolne tychże władz, co wynikało z ówczesnych przepisów o stowarzyszeniach. W Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej odnaleziono materiały Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w tym korespondencję ze Stowarzyszeniem oraz notatki służbowe sporządzane przez urzędników władz bezpieczeństwa i dotyczące SAUJ. Kwerenda objęła również Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie wzmianki o Stowarzyszeniu znalazły się w protokołach Senatu oraz Małego Senatu. Wykorzystano także akta osobowe zgromadzone w tym Archiwum. Natomiast z Archiwum Stowarzyszenia pozyskano Protokoły Zarządu SAUJ oraz materiały opracowane przez Barbarę Rosławiecką. Wykorzystano również zapiski z „Kroniki” prowadzonej przez członkinie Stowarzyszenia – Irenę Borchyńską, Marię Gawęł i Barbarę Rosławiecką. To dzięki ich żmudnej pracy udało się zachować świadectwa życia codziennego Stowarzyszenia, a także okolicznościowe druki związane z jubileuszami oraz akta, pod ogólną nazwą *Plus ratio quam vis*, będące zbiorem dokumentów dotyczących historii Stowarzyszenia autorstwa Zofii Cześnikiewicz. Z Archiwum Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego imienia Juliusza Słowackiego w Krakowie pozyskano materiały związane z patronem szkoły, którego wybory były zainicjowane przez członków Stowarzyszenia. Wykorzystano również literaturę dotyczącą dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego² oraz materiały

² H. Gaertner, *Stowarzyszenie Absolwentów Wydziałów Medycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Materiały obchodów i sympozjum XXX-lecia Stowarzyszenia 1963–1993*, Kraków 1993; idem, *Pamiętnik XX-lecia Stowarzyszenia Wychowanków Akademii Medycznej w Krakowie 1963–1984*, Kraków 1985; P. Hübner, *Komunistyczne państwo a stowarzyszenia w powojennej Polsce*, [w:] *Czy stowarzyszenia są dzisiaj potrzebne? Tradycje i teraźniejszość na przykładzie stowarzyszeń działających na terenie południowej Polski*, red. R. Majkowska, Kraków 2000; W. Łuczak, *Między autonomią a zależnością. Przygotowania do obchodów Jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 2017 (praca doktorska); idem, *Unieważnić „stalinowski rozbiór” Uniwersytetu Jagiellońskiego – walka o powrót oderwanych wydziałów w latach 1956–1957*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne” 2015, t. 142, z. 1, s. 149–165; *Ne cedat Academia. Kartki z dziejów tajnego nauczania w Uniwersytecie Jagiellońskim 1939–1945*, red. M. Zaręba, A. Zaręba, Kraków 1975; E. Chojecka, A. Pilch, *Dzieje Towarzystwa Asystentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1909–1969*, Kraków 1974; *Tajne nauczanie na UJ*, [w:] *I Ogólnopolski Zjazd Uczestników Tajnego Nauczania na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1941–1945*, Kraków 1969; A.K. Banach, J. Dybiec, K. Stopka, *Dzieje Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 2000; H. Barycz, *Alma Mater Jagellonica. Studia i szkice z przeszłości Uniwersytetu Krakowskiego*, Kraków 1958, idem, *Przed wielką rocznicą*

z prasy codziennej Krakowa, zwłaszcza relacje o Stowarzyszeniu zamieszczane na łamach miesięcznika „Alma Mater”. Autorkami wielu z nich były członkinie Stowarzyszenia Halina Mytnik, Ewa Owsiany oraz Rita Pagacz-Moczarska.

Struktura pracy ma charakter chronologiczno-problemowy. Całość poza wstępem i zakończeniem składa się z czterech zasadniczych części, aneksu oraz bibliografii. W części pierwszej, zatytułowanej „Powstanie i początki działalności Stowarzyszenia Absolwentów UJ”, przedstawiono okoliczności powstawania stowarzyszeń absolwenckich w Europie oraz w Polsce w okresie II Rzeczypospolitej, tło wydarzeń, czyli politykę władz komunistycznych prowadzoną wobec UJ oraz stowarzyszeń, okoliczności powstania SAUJ oraz sytuację w Stowarzyszeniu do końca lat 60. Rozdział drugi obejmuje lata 70. i 80. XX wieku. Dokonano w nim analizy różnorodnych form działania, ze szczególnym uwzględnieniem cezury, jaką było wprowadzenie stanu wojennego. Ważną część pracy stanowi okres III Rzeczypospolitej, poczynając od trudnej sytuacji w okresie przemian ustrojowych w latach 90. XX wieku, przez nowe wyzwania, jakie stanęły przed SAUJ na początku XXI wieku, a kończąc na charakterystyce współczesnych problemów i dokonań organizacji. Sukces, jakim było zorganizowanie jubileuszu 50-lecia Stowarzyszenia, dalsze zacieśnianie związków z krakowską Alma Mater w postaci realizacji wspólnego projektu „Alumni UJ” oraz przygotowania i organizacja obchodów kolejnego roku jubileuszowego nieustannie zaświadcza o żywotności i aktywności Stowarzyszenia. Całość monografii kończy część czwarta, w której zamieszczony został poczet wszystkich prezesów SAUJ. Przedstawienie sylwetek ich działalności naukowej, organizacyjnej i społecznej służyło uświadomieniu, jak znaczące dla nauki polskiej postacie kierowały Stowarzyszeniem. Ponadto w aneksie zamieszczono listę członków założycieli, władze, listę członków honorowych oraz Statuty Stowarzyszenia od roku 1964 do 2022.

Publikacja ta nie powstałaby, gdyby nie życzliwość wyjątkowych osób, z którymi miałam zaszczyt pracować. Pragnę szczególnie złożyć podziękowania Prezesowi Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Piotrowi Laidlerowi za motywację i udzielane wsparcie oraz wiceprezesowi prof. Krzysztofowi Stopce za inspirację do jej napisania. Wyjątkowe podziękowania winna jestem kronikarce SAUJ Barbarze Rosławieckiej, której pomoc była nieoceniona na wszystkich etapach

Uniwersytetu Jagiellońskiego, „Kultura i Społeczeństwo” 1957, z. 1/2, s. 3–33; *Uniwersytet Jagielloński w życiu narodu polskiego*, Wrocław–Warszawa 1964; A. Chwalba, *Dzieje Krakowa. Kraków w latach 1945–1989*, Kraków 2004; J. Dybiec, *Jubileusze Uniwersytetu Jagiellońskiego (1864–1900–1964–2000?)*, [w:] *Studia bibliograficzno-bibliologiczne. Praca zbiorowa dla uczczenia 45-lecia pracy naukowej profesora dra hab. Wiesława Bieńkowskiego*, red. M. Kocójowa, Kraków 1995.

powstawania dzieła, oraz Annie Kałuckiej i Tomaszowi Pardeli, na których przychylność zawsze mogłam liczyć. Pragnę również wyrazić wdzięczność profesorowi Uniwersytetu Wrocławskiego Karolowi Sanojcy, który czujnym okiem wychwycił i wskazał wszelkie niejasności w tekście, co pozwoliło na polepszenie jego jakości. Wszystkim Państwu serdecznie dziękuję.

CZEŚĆ I

POWSTANIE I POCZĄTKI DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA ABSOLWENTÓW UJ

1. Początki stowarzyszeń absolwenckich w Europie Zachodniej i na ziemiach polskich (XIX–XX w.)

Intensywnie rozwijający się na ziemiach polskich od wieku XIX, a zwłaszcza od okresu pozytywizmu, ruch samodzielnego organizowania się społeczeństwa zaowocował zróżnicowanymi formami życia społecznego. Szeroki rozwój stowarzyszeń i organizacji zawodowych, hobbystycznych, naukowych, turystycznych, sportowych, charytatywnych i innych stał się udziałem i doświadczeniem kilku pokoleń. Aktywność stowarzyszeń absolwenckich widoczna była w Europie od połowy XIX w. Zrzeszały one, i czynią to do dziś, byłych studentów, którzy uzyskali ten sam dyplom, studiowali tę samą dyscyplinę lub uczęszczali do tej samej wyższej szkoły technicznej czy uniwersytetu. Zdecydowana większość francuskich *grandes écoles*, naukowych lub komercyjnych, posiada stowarzyszenia grupujące własnych absolwentów. Ich początki sięgają połowy lat 40. XIX w. i były charakterystyczne zwłaszcza dla uczelni technicznych. W 1846 roku powołano Stowarzyszenie Inżynierów Arts et Métiers (dawniej Arts et Métiers ParisTech), czyli stowarzyszenie absolwentów Politechniki Paryskiej. W 1862 roku powstało stowarzyszenie Centraliens – byłych studentów École centrale Paris. Proces ten był widoczny również na niemieckich uczelniach technicznych. Na początku XX w. stowarzyszenia zaczęły się pojawiać także na ziemiach polskich i tak na terenie Królestwa Polskiego powstało stowarzyszenie, w którym reprezentowani byli absolwenci Kursów Handlowych, Wyższej Szkoły Handlowej, Szkoły Głównej Handlowej, Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. Współczesne Stowarzyszenie Absolwentów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie jest kontynuatorem Stowarzyszenia Wychowanków tej uczelni oraz wcześniejszych

organizacji absolwenckich, tj. organizacji powstałej w Warszawie w 1912 roku pod nazwą Koło Wychowanców Wyższych Kursów Handlowych im. Augusta Zielińskiego, które z kolei w 1917 zostało przekształcone w Koło Wychowanców Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie, a od 1925 funkcjonowało jako Stowarzyszenie³. W Poznaniu stowarzyszenie działające obecnie pod nazwą Stowarzyszenie Absolwentów Politechniki Poznańskiej powstało 10 października 1924 roku. Skupia absolwentów szkół, które istniały bądź istnieją w Poznaniu, począwszy od 1919 roku, to jest Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn, Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki, Szkoły Inżynierskiej, Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej oraz Politechniki Poznańskiej⁴. Stowarzyszenie zostało rozwiązane przez władze komunistyczne decyzją władz administracyjnych miasta w 1949 roku. Zjazd likwidacyjny odbył się 6 maja 1950 roku. Do członków skierowano apel o włączenie się w działalność organizacji branżowych Naczelnej Organizacji Technicznej⁵.

2. Pierwsze stowarzyszenia absolwenckie na uczelniach krakowskich (do 1939 r.)

W wypadku Krakowa idea stowarzyszeń absolwenckich pojawiła się w kręgu osób wywodzących się z Akademii Górniczej, sięgając do tradycji francuskich, belgijskich i niemieckich. W takich ośrodkach naukowych jak Paryż, Liège, Mons, Freiberg kształcili się polscy studenci, którzy poprzez nieformalne związki „starych strzech” pielęgnowali tradycje i przenosili tamtejsze zwyczaje do Akademii. Środowiskiem, które przejęło te tradycje, było utworzone w 1919 roku Koło Słuchaczy Akademii Górniczej⁶. Po przekształceniu w 1923 roku w Stowarzyszenie Studentów Akademii Górniczej (SSAG) w nowym statucie wpisano jako cel działania między innymi „jednoczenie studentów i inżynierów – wychowanków Akademii Górniczej”⁷. Ograniczenie działalności SSAG nastąpiło na skutek wprowadzenia zmian w szkolnictwie przez ministra Janusza Jędrzejewicza w 1933 roku w Ustawie o szkołach

³ Stowarzyszenie Absolwentów Szkoły Głównej w Warszawie, <https://sasgh.waw.pl/>, 3.01.2024.

⁴ Historia Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki Poznańskiej, <https://www.absolwent.put.poznan.pl/historia/>, 3.01.2024.

⁵ *Ibidem*.

⁶ K. Matl, *Kronika 60-lecia Stowarzyszenia Wychowanków Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie 1945–2005*, Kraków 2005, s. 10.

⁷ *Ibidem*, s. 11.

BIBLIOGRAFIA

Źródła

Archiwum Akt Nowych:

- Ministerstwo Informacji i Propagandy, sygn. 27924.

Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Departament Społeczno-Administracyjny Stowarzyszenie Absolwentów UJ:

- BU 1585/21580;
- BU 1585/21581;
- BU 1585/21582.

Archiwum Narodowe w Krakowie, Stowarzyszenie Absolwentów UJ 1964–1984, Sygn. SO II 5010.

Archiwum Stowarzyszenia Absolwentów UJ:

- Irena Borczyńska, Kronika SAUJ od 11 października 1974 r. do maja/czerwca 1981 r.;
- Irena Borczyńska, Kronika SAUJ od listopada 1984 r. do listopada 1987 r.;
- Irena Borczyńska, Kronika SAUJ od 7 maja 1988 r. do czerwca 1991 r.;
- Irena Borczyńska, Kronika SAUJ od 2 września 1991 r. do 7 listopada 1994 r.;
- Irena Borczyńska, Kronika SAUJ od 15 listopada 1994 r. do 26 marca 1998 r.;
- Irena Borczyńska, Kronika SAUJ od 16 kwietnia 1998 r. do 13 stycznia 2001 r.;
- Maria Gawęł, Kronika SAUJ od 1 lutego 2001 r. do lipca 2007 r.;
- Maria Gawęł, Kronika SAUJ od września 2007 r. do września 2013 r.;
- Barbara Rosławiecka, Kronika SAUJ od września 2013 r. do grudnia 2014 r.;
- Barbara Rosławiecka, Kronika SAUJ od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r.;
- Barbara Rosławiecka, Kronika SAUJ od stycznia 2016 r. do maja 2017 r.;
- Barbara Rosławiecka, Kronika SAUJ od maja 2017 r. do stycznia 2018 r.;
- Barbara Rosławiecka, Kronika SAUJ od stycznia 2018 r. do sierpnia 2019 r.;
- Barbara Rosławiecka, Kronika SAUJ za lata 2019–2022;

- Barbara Rosławiecka, Kronika SAUJ za lata 2022–2023;
- Materiały Barbary Rosławieckiej;
- Materiały Zofii Cześnikiewicz;
- Protokoły posiedzeń Zarządu SAUJ za lata 1983–2024;
- Anna Wyszynska, *Czterdziestolecie działalności Stowarzyszenia Absolwentów UJ. Rys historyczny* (maszynopis).

Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego:

- sygn. SOg, posiedzenie Małego Senatu z dnia 2 marca 1964 r.;
- sygn. SOg5, Protokół posiedzenia Senatu z 9 stycznia z 29 stycznia 1964 r.;
- Teczka akt osobowych, Teczka akt doktorskich, Andrzej Górbiel;
- Teczka akt osobowych, Anna Wyszynska (Dzierżanka);
- WFH-260, Teczka akt habilitacyjnych, Anna Wyszynska;
- Teczka akt doktorskich Wyszynska (Dzierżanka) Anna.

Archiwum Zespołu Szkół Ogólnokształcących Społecznego Towarzystwa Oświatowego 64, im. J. Słowackiego w Krakowie

- relacja dr Anny Okońskiej-Walkowicz;
- Kronika szkolna Społecznego Towarzystwa Oświatowego za rok 1993/1994. b.p.

Akty prawne

Dekret z dnia 28 października 1947 roku o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego, Dziennik Ustaw 1947, nr 66, poz. 415.

Dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, Dziennik Ustaw 1981, nr 29, poz. 154.

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwalona przez Sejm Ustawodawczy w dniu 22 lipca 1952 r. Dziennik Ustaw 1952, nr 33, poz. 232.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 października 1932 roku. Prawo o stowarzyszeniach, Dziennik Ustaw 1947, nr 94, poz. 807.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 października 1932 roku, Prawo o stowarzyszeniach, Dziennik Ustaw 1947, nr 94, poz. 808.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 roku w sprawie założenia Akademii Lekarskich w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Lublinie, Łodzi i Wrocławiu, Dziennik Ustaw 1949, nr 58, poz. 448, 449, 450.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1950 r. w sprawie przekształcenia Studiów Wychowania Fizycznego przy Akademii Medycznych w Poznaniu,

STRESZCZENIE

Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, założone w 1964 roku, powstało i rozwinęło się dzięki ludziom, którzy mieli wizję, aby po zakończeniu studiów podtrzymać związki z macierzystą uczelnią, pracując na jej rzecz. Wśród założycieli byli przedstawiciele wszystkich kierunków studiów. Do Stowarzyszenia przestąpili również absolwenci tych wydziałów, które w latach 50. XX wieku zostały przez władze komunistyczne zlikwidowane lub odłączone od Uniwersytetu. Dzięki nim zachowana została idea przedwojennego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Główne zadania statutowe – zakładające zachowanie więzi z uczelnią, podejmowanie różnorodnych form działań społecznych na jej rzecz, popularyzowanie tradycji i osiągnięć, pomaganie w organizowaniu pracy naukowej i samokształceniowej swoich członków – były i są konsekwentnie realizowane do dziś. W pierwszym okresie funkcjonowania organizacji skupiono się na tworzeniu struktur (w tym kilkunastu oddziałów regionalnych) i wytyczaniu kierunków działań. Podjęte inicjatywy miały charakter popularnonaukowy, kulturowy, edukacyjny, turystyczny i krajoznawczy. Sposoby aktywności oparte zostały na dobrych inteligenckich wzorcach kontaktów z teatrem, poezją, prozą i muzyką. Wprowadzenie stanu wojennego w 1981 roku zahamowało prace Stowarzyszenia, spowodowało utratę kontaktów, ograniczyło jego funkcjonowanie, co w efekcie przełożyło się na znaczny spadek liczby członków. Kiedy tylko stało się to możliwe, starano się przywrócić normalny tryb pracy. Obecnie aktywność Stowarzyszenia opiera się na szerokiej akcji samokształceniowej członków, aktywnym udziale w życiu uczelni oraz prowadzeniu akcji przestrzeni miejskiej.

Słowa kluczowe: Uniwersytet Jagielloński, Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, absolwenci, jubileusz

SUMMARY

Between Tradition and Modernity: 60 Years of The Jagiellonian University Alumni Association (1964–2024)

The Jagiellonian University Alumni Association, established in 1964, was founded and developed thanks to graduates who had the vision to maintain ties with their Alma Mater and continually contribute to it. Among the founders were representatives of all fields of study. The Association was also open to graduates of the departments that were abolished or separated from the University by the communist authorities in the 1950s, and thanks to them, the idea of the pre-war Jagiellonian University was preserved. The main statutory tasks of maintaining ties with the University, undertaking various forms of social activities for its benefit, popularizing its traditions and achievements as well as helping to organize scientific and self-education efforts of its members have been consistently carried out to this day.

In the first period after the establishing, the organization focused on creating structures (including a dozen regional branches) and setting the tone of its activity. The initiatives taken were of a popular-scientific, cultural, educational, tourist, and sightseeing nature. The modes of activity followed good intelligentsia models of regular contact with theater, poetry, prose, and music.

The imposition of martial law in 1981 halted the work of the Association, severed contacts and limited its functioning, which resulted in a significant decline in the number of members. As soon as it became possible, efforts were made to restore normal operations. At present, the Association's activity is based on extensive self-education of its members, active participation in the life of the University and undertaking urban space actions.

Keywords: Jagiellonian University, Jagiellonian University Alumni Association, alumni, anniversary

Publikacja jest pierwszym, opartym na materiałach archiwalnych, opracowaniem historii powstania i działalności jednego z najstarszych związków absolwenckich w Krakowie – Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego – od jego założenia w 1964 roku do chwili obecnej (2024 rok). Przedstawiono w niej specyfikę kolejnych dziesięcioleci funkcjonowania Stowarzyszenia, formy jego działania oraz sylwetki prezesów. U początków działalności połączyło ono alumnów wszystkich wydziałów, także tych, które w latach 50. XX wieku zostały przez władze komunistyczne zlikwidowane lub odłączone od Uniwersytetu. Pomimo znacznej kontroli administracyjnej w okresie PRL-u wokół idei zachowania więzi z macierzystą uczelnią udało się zjednoczyć grupę blisko dwóch tysięcy członków działających w kilkunastu oddziałach terenowych oraz w wielu sekcjach tematycznych. Aktywność SAUJ obejmowała i nadal obejmuje różnorodne formy działań na rzecz macierzystej uczelni poprzez popularyzowanie tradycji i osiągnięć UJ, upamiętnianie ważnych wydarzeń z jego historii oraz pracę samokształceniową swoich członków w obszarach nauki, kultury, edukacji, turystyki i krajoznawstwa. Sposoby aktywności oparte zostały na dobrych inteligenckich wzorcach stałych kontaktów z teatrem, poezją, prozą i muzyką. Wprowadzenie stanu wojennego w 1981 roku zahamowało prace Stowarzyszenia, spowodowało utratę kontaktów, ograniczyło jego funkcjonowanie i przyczyniło się do spadku liczby członków. SAUJ przetrwało jednak tę próbę; przywrócono i poszerzono tematykę spotkań oraz zacieśniono jeszcze mocnej związku z Uniwersytetem. Członkowie oraz władze Stowarzyszenia tworzyli w nim i tworzą wyjątkową atmosferę i są stale widoczni w przestrzeni Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Krakowa.